

Oklepywanie klatki piersiowej

Anna Majda

Definicja:

Oklepywanie to podstawowa technika masażu klasycznego. Działa silnie bodźcowo, powodując przekrwienie tkanek. Oklepywanie klatki piersiowej wykonuje się lekko zgiętą dłoń z palcami i kciukiem złączonymi razem. Przy takim ułożeniu dłoni w czasie oklepywania między wewnętrzną powierzchnią dłoni i ścianą klatki piersiowej zamyka się powietrze. Czas wykonania 5–10 min, częstość uzależniona od stanu chorego.

Cel:

- zapobieganie zapaleniu płuc przez mechaniczne rozluźnienie wydzieliny w drogach oddechowych i ułatwienie jej wydalenia z oskrzeli.

Wskazania do wykonania:

- chory z ograniczoną aktywnością ruchową lub unieruchomiony;
- chory ze schorzeniami układu oddechowego.

Przeciwwskazania: zawał mięśnia sercowego w ostrym okresie, urazy czaszkowo-mózgowe, krwotok mózgowy, urazy klatki piersiowej, podejrzenie o zator naczyń krwionośnych, założony rozrusznik serca.

Przygotowanie pacjenta:

- wyjaśnienie celu i przebiegu zabiegu;
- uzyskanie zgody na wykonanie zabiegu;
- uzgodnienie czasu wykonania zabiegu;
- ułożenie chorego w pozycji leżącej: na boku, na brzuchu, na plecach lub w pozycji siedzącej;
- zachęcanie chorego do spokojnego oddychania podczas oklepywania;
- mobilizowanie chorego do kilkakrotnego odkrztuszenia wydzieliny po skończonym oklepywaniu.

Przygotowanie sprzętu:

- specjalne zawiesziny (lotiony) lub krem do rąk;

- rękawiczki jednorazowego użytku;
- płaty ligniny lub chusteczki higieniczne oraz worek na odpadki.

Przebieg wykonania:

- ocena stanu chorego;
- przewietrzenie pomieszczenia;
- wybór pozycji wspólnie z chorym;
- umycie rąk, założenie rękawiczek jednorazowego użytku;
- nałożenie na dłonie lotionu i natarcie nim pleców;
- wykonywanie oklepywania szczególnie tych miejsc, gdzie jest najwięcej zalegającej wydzieliny;
- rozpoczęcie oklepywania w trakcie wydechu chorego, od łagodnych uderzeń, stopniowo zwiększając ich siłę i przechodząc do szybkich, powierzchownych, dość mocnych uderzeń, ale niebolesnych, aby doprowadzić płuca i drogi oddechowe do wibracji;
- wykonanie oklepywania uwypukloną dłonią o złączonych palcach, w postaci „łódki”, „budki” lub „miseczki”, zaczynając od podstawy klatki piersiowej wzdłuż przebiegu żeber do szczytu płuc, naprzemiennie po obu stronach kręgosłupa, z ominięciem łopatek, kręgosłupa, nerek;
- wykonanie oklepywania za pomocą obu rąk, najpierw dłonią, następnie płaską pięścią lub krawędzią dłoni, począwszy od łuku żebrowego do obojczyka, z ominięciem okolicy serca i piersi u kobiet;
- przyłożenie obu dłoni ściśle do ściany klatki piersiowej nad zajęтым polem płucnym i wykonywanie szybkich ruchów uciskających w czasie wydechu i rozluźnienie w czasie wdechu;
- uciskanie płasko ułożonymi dłońmi dolnych bocznych części klatki piersiowej w czasie wydechu;
- zachęcanie chorego do odkrztuszania wydzieliny w płaty ligniny lub chusteczki higieniczne i odrzucania ich do worka na odpadki;
- obserwowanie charakteru ewakuowanej wydzieliny;
- umycie rąk;
- udokumentowanie zabiegu.

BIBLIOGRAFIA

1. Alkiewicz J. (red.): *Leczenie inhalacyjne i rehabilitacja układu oddechowego u dzieci i dorosłych*. Volumed, Wrocław 1995.
2. Huber A., Karasek-Kreutzinger B., Jobin-Howald U.: *Kompendium pielęgniarstwa*. PZWL, Warszawa 1995.
3. Kózka M. [w:] Barczyński M., Bogusz J.: *Medyczny słownik encyklopedyczny*. Oficyna Wydawnicza Fogra, Kraków 1993.